

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 9. april 2014
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: David Neutzsky-Wulff
Sagsnr.: 2014-0037-0068
Dok.: 1129017

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 6 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om politiets virksomhed og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (L 112), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 2. april 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Karen Hækkerup

/

Lise Bitsch

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 6 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om våben og eksplosivstoffer, lov om politiets virksomhed og lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (L 112):

”Hvorledes definerer ministeren, hvornår en gruppe af personer er "aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer," jf. forslaget om afslag på prøveløsladelse og udgang?”

Svar:

Med lovforslaget foreslås det bl.a. at afskære muligheden for prøveløsladelse og udgang, når politiet oplyser, at den dømte skønnes at have tilknytning til en gruppe af personer, som er aktivt involveret i en verserende voldelig konflikt med en anden gruppe af personer, og at der inden for den gruppe, som den dømte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180.

Det er i den forbindelse ikke en betingelse, at den dømte afsoner en straf for f.eks. rocker- eller banderelateret kriminalitet, ligesom det ikke er en betingelse, at den dømte selv har deltaget i den voldelige konflikt eller selv har udvist eller udviser et adfærdsmønster præget af voldelig kriminalitet. Endvidere er det uden betydning, om den pågældende afsoner på en afdeling for negativt stærke indsatte.

Som det fremgår af pkt. 6.2.1.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, skal ”konflikt” forstås i overensstemmelse med udtrykkets anvendelse i straffelovens § 81 a, som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 11. Dette indebærer, at enhver uoverensstemmelse eller uenighed mellem to eller flere grupper vil kunne udgøre en konflikt i de foreslåede bestemmelsers forstand.

Det er i den forbindelse uden betydning, hvad årsagen til konflikten er, og hvad konflikten drejer sig om. En konflikt kan f.eks. vedrøre kontrollen over et kriminelt marked, et ideologisk modsætningsforhold eller tidligere hændelser, som af en af grupperne anses for ærekrænkende. Der kan også være tale om, at personlige uoverensstemmelser, f.eks. et sammenstød

mellem to personer om en kæreste, udvikler sig til en konflikt mellem grupper af personer.

Det vil bero på et konkret, politifagligt skøn, om der kan siges at være en konflikt.

De foreslåede bestemmelser om udgang og prøveløsladelse forudsætter desuden, at konflikten på tidspunktet for udgangen eller prøveløsladelsen må anses for at være *voldelig*.

Heri ligger for det første, at konflikten må have givet sig udslag i mindst én hændelse, der kan karakteriseres som voldelig. Hermed sigtes navnlig til voldelige angreb, hvor en eller flere personer med tilknytning til en persongruppe har overfaldet en eller flere personer med tilknytning til en anden gruppe. Også situationer, hvor en eller flere personer fra de involverede grupper er stødt sammen efter aftale eller indbyrdes forståelse, og hvor der derfor ikke kan siges at være tale om et egentligt angreb, er omfattet, hvis sammenstødet har indebåret en voldelig konfrontation.

For at en konflikt kan anses for voldelig, må der dog være tale om et voldeligt præg af en vis styrke. Handlinger, som alene må anses for omfattet af straffelovens § 244 om simpel vold, vil således ikke i sig selv kunne føre til, at en konflikt skal betragtes som voldelig. Det omfatter eksempelvis i almindelighed slag og spark og lignende. De foreslåede bestemmelser tager derimod navnlig sigte på tilfælde, hvor der som led i konflikten er sket angreb eller sammenstød under anvendelse af stik- eller slagvåben eller lignende. Anvendelse af skydevåben mv. vil også medføre, at konflikten skal betragtes som voldelig. Som udgangspunkt må der således som led i konflikten være begået handlinger, der som minimum kan karakteriseres som kvalificeret vold, jf. straffelovens § 245.

Det er ikke en betingelse, at der er tale om en gensidigt voldelig konflikt. Der vil også være tale om en verserende voldelig konflikt i de foreslåede bestemmelseres forstand i tilfælde, hvor en gruppe af personer ensidigt forfølger en anden gruppe af personer. I sådanne tilfælde vil konflikten dog alene have konsekvenser for adgangen til udgang eller prøveløsladelse for personer med tilknytning til den gruppe i konflikten, der udfører angrebene.

For det andet må konfliktens voldelige præg være *verserende*. Heri ligger, at der på tidspunktet for udgang eller prøveløsladelse må være en aktuel ri-

siko for yderligere hændelser af den ovenfor nævnte karakter. Det gælder, uanset om prøveløsladelsen eller udgangen kan frygtes at virke som katalysator for yderligere hændelser eller ej.

Det vil bero på et politifagligt skøn, om der er tale om en verserende voldelig konflikt. Det vil i den forbindelse i almindelighed kunne lægges til grund, at der vil være en aktuel risiko for yderligere voldelige hændelser, og at den voldelige konflikt således fortsat er verserende, hvis konflikten inden for de seneste tre måneder er kommet til udtryk i en eller flere voldelige hændelser. Finder der en ny voldelig hændelse sted i denne periode, vil konflikten i almindelighed fortsat skulle anses for at være aktuelt voldelig i yderligere en periode på tre måneder.

Der kan imidlertid også være tale om en verserende voldelig konflikt, selv om der er forløbet mere end tre måneder, uden at der har fundet voldelige hændelser sted. En sådan længere periode uden angreb kan efter Justitsministeriets opfattelse således ikke i sig selv tages som udtryk for, at risikoen for nye voldelige hændelser er drevet over.

Der kan således være flere grunde til, at en konflikt i en periode ikke konkret har givet sig udslag i voldelige angreb eller sammenstød. Der kan f.eks. være tale om, at de grupper, der er involveret i konflikten, har haft behov for at bruge tid på at planlægge et nyt angreb eller for at skaffe våben. Endvidere kan der f.eks. være tale om, at flere af en gruppes medlemmer har været frihedsberøvet. Den eller de pågældende grupper kan derfor have ønsket at afvente f.eks. prøveløsladelse af en eller flere af de frihedsberøvede medlemmer, således at den enkelte gruppe vil stå stærkere ved et senere angreb. Også mere tilfældige omstændigheder kan have betydning, at de stridende grupper ikke fysisk er stødt sammen, ligesom der kan være tale om, at de pågældende grupper nok har haft sammenstød, men at disse ikke har haft en voldelig karakter.

I det politifaglige skøn af, om der er en aktuel risiko for nye voldelige hændelser mv., kan der indgå andre momenter. Politiet vil således – ud over den forløbne tid siden seneste voldelige hændelse – eksempelvis kunne lægge vægt på, om personer med tilknytning til de involverede persongrupper er eller har været i besiddelse af våben som led i konflikten, eller om der som led i konflikten anvendes eller har været anvendt skud- eller stiksikre veste eller lignende, ligesom episoder med utryghedsskabende adfærd i øvrigt vil kunne tillægges betydning.

Sådanne handlinger vil kunne tale for, at der fortsat er en aktuel risiko for voldelige hændelser, uanset om der har været tale om en forberedelse af eller en forholdsregel mod et voldeligt angreb eller sammenstød. Det vil i den forbindelse tillige kunne tillægges betydning, om konflikten har ført til oprettelse af visitationszoner. Herudover vil også andre momenter af relevans kunne indgå i den politifaglige vurdering af risikosituationen.

Omvendt vil der også kunne forekomme særlige tilfælde, hvor der ikke kan siges at være en aktuel risikosituation, selv om der har fundet en voldelig hændelse sted inden for de seneste tre måneder. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der er et klart grundlag for at anse den voldelige konflikt som afsluttet, f.eks. hvis den ene gruppe i konflikten må anses for opløst.

Afskæring af muligheden for udgang og prøveløsladelse vil alene ramme personer med tilknytning til en gruppe af personer, som er *aktivt involveret* i den verserende voldelige konflikt. Denne betingelse indebærer, at mindst én af de handlinger, som medfører, at konflikten anses for verserende voldelig, jf. herom ovenfor, skal være begået inden for den gruppe, som den dømte er knyttet til. Det er i den forbindelse uden betydning, om der er tale om et (første) angreb, eller om handlingen er begået som eksempelvis et modangreb eller en hævnaktion. Det er heller ikke nogen betingelse, at den dømte eller gruppen som helhed står bag voldshandlingen. Det er imidlertid en betingelse, at voldsudøvelsen er begået som led i konflikten. Dette indebærer eksempelvis, at et enkelt voldeligt angreb vil kunne begrænse muligheden for udgang og prøveløsladelse for personer knyttet til den angribende gruppe, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt. Hvis der senere udføres en hævnaktion, vil også medlemmer mv. af den gruppe, som tager hævn, herved blive afskåret fra udgang og prøveløsladelse, forudsat at betingelserne i øvrigt er til stede.